

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben házhoz kordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnepek utáni napok kivételével,

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáca-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Felesleg — és kezelési deficit.

(dr. V.) A pénzügyminiszter hivatalos jelentése kétszeres meglepetést okozott az országnak. Egyik örvendetes, másik szomorú.

Tartózkodás nélkül kijelentjük, hogy a jelentés egy része igen örvendetesen lepett meg bennünket. A múlt évi utolsó negyedévi jelentés 23 milliónyi deficitel ijesztette a nemzetet, ez pedig arról értesíti az ország népét, hogy nem csak eltűnt ez a rengeteg deficit, hanem még nem csekély feleslegünk is marad, — csak a zárszámadás, ami még hátra van, le nem apasztja ezt a felesleget. Igaz nem egyszer megtörtént már, hogy a zárszámadás a felesleget deficitet csinált; ez a lehetőség most is előttünk áll, — sőt nagyon is valószínű, mert ez a felesleg milliókra menő vasúti kölcsönökkel jelentékenyen be van táblázva. De még így is meg lehetünk elégedve evvel a nem várt eredménnyel.

Ennek dacára sem hallgathatjuk el a jelentésnek elszomorító részét, amely az előbbi eredmény feletti örömmünk alaposan elrontja. Ebben a jelentésben u. i. konstatálja a pénzügyminiszter, hogy a bruttó-bevételekről és bruttó-kiadásokról szóló kimutatások szerint a bevételek összege 4,105.338 frttal, a kiadásoké pedig 6,728.253 forint 92 $\frac{1}{2}$ krajczárral nagyobb, mint az 1894. év hasonló időszakában volt és így az 1895. év IV. negyedének mérlege 2,622.915 frt 92 $\frac{1}{2}$ kral kedvezőlenebb, mint volt az 1894. év IV. negyedének mérlege.

Az egész évi bevételek összege 2,274 936 frt 55 kral kisebb, az egész évi kiadásoké pedig 20,471.501 frt 70 kral nagyobb lévén, mint az 1894. évben, az 1895. év mérlege 22,746.438 frt 25 kral kedvezőlenebb, mint az 1894. év mérlege.

Tehát a miniszter bevallása szerint majdnem 23 millió frttal rosszabb a múlt év pénzügyi eredménye, mint az előző évi volt; pedig — ne felejtjük, hogy ennek még a zárszámadási bizottság retortáján is keresztül kell mennie. Milyen lesz a viszony majd akkor?

Lássuk, mivel iparkodik mentegezni a miniszter ezt a kedvezőtlen eredményt?

Egyszerűen avval a kifogással, amelyet már annyiszor próbált kibúvó gyanánt felhasználni a Bánffy-kormány, hogy *kedvezőtlenebb az általános gazdasági viszonyok*. Ez sajnos, igaz. Elég szép, hogy annyi sikertelen tagadás után ezt a kormány is beismeri. De vajjon tett-e már valamit ez a kormány az általánosan rossz gazdasági viszonyok javítására?

A nyáron volt az országos gazda-kongresszus. A kormány még csak annyit sem tett, hogy részt vett volna azon. Arra pedig, hogy a kongresszus üdvös határozatait végrehajtsák, nem is gondol a magas kormány.

Mindenki tudja, hogy a bajnak főoka a túlságosan, aránytalanul magas földár, az alacsony gabona árak és a börze túlkapása a határidő üzletekkel. Történt-e valami ezek orvoslására?

Az egyenes adók aránytalanul magas

emelkedésének nem igen örvendhetünk. Az előző jelentésekben hangsúlyozta a miniszter, hogy tekintettel a rossz termésre *embertelennek tartotta* volna az adó behajtás sürgetését. Úgy látszik, az utolsó negyedben már nem voltak ilyen embereségek az adószedők, hanem »emberül« működött az adóprés.

A fogyasztási adóknál az utolsó negyedben nagy visszaesés mutatkozik. Hiába! nem lehet azt csak úgy kommandó szóra 800,000 frttal emelgetni!

A bevételeknek egy hamis tétele ugyan megrontja a mérleg realitását. Az elkötővetyélésre ítélt állami jószágok közül u. i. az utolsó negyedben is eladtak egy 4232 holdas birtokot — több mint félmilióért, mely összeg 40 fél év alatt lett volna befizetendő, — de a vevő egyszerre lefizette, ami természetesen jelentékenyen emelte e negyed év bevételét.

A kiadások emelkedése közül két tétel igen gyanús. A belügyi tárca kiadásai félmilliónyi emelést tüntetnek fel a múlt év utolsó negyedében az előző év megfelelő részéhez képest. Alig fogunk csalódni, ha e jelentékeny emelkedést — az *anyakönyvi kiadásoknak* tudjuk be. Szeretnők, ha részletesebb kimutatás állana előttünk, hogy konstatálhatnók abból, mennyibe kerül az »új rendtelenség« nek első három hónapja?

Másik gyanús tétel a vallás- és közoktatásügyi kiadásoknak 475,079 frtnyi emelkedése. Jó lenne utánna nézni, vajjon nem itt lapang-e a *képvásárlásokra* Pulszkynak kiutaltványozott összeg? Annyi bizonyos, hogy az utolsó részletet a múlt

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Ámor a gyorsvonaton.

A vonat épp most robogott be és sistrégre állt meg a lármas állomás előtt.

Az 5621-es kocsiban Werner kapitány felesatolta kardját s így szólt az ablaknál ülő szép szőke leányához:

— Nem jössz az étterembe? — tiz percz időnk van.

— Nem vagyok éhes papa, én maradok! — válaszolt Werner Irénke s tovább olvasott.

A kapitány utat tört magának az eszevesztett futkosó, kiabáló embertömegben s belépett az étterembe.

Ugyanakkor a 6072-es kocsiban egy loden ruhás fiatal ember így szólt az ablaknál olvasó szőke nőhöz:

— Nos cousine, nem szállunk ki?

— Én nem megyek, elolvasom már ezt a fejezetet, nagyon érdekes, kíváncsi vagyok, vajjon mi történt a kis báróval.

— Harapnom kell valamit, jövök azonnal — ezzel a fiatal ember leugrott a kocsiból, átfutott a Perronon s belépett az étterembe.

Werner kapitány most telepedett le egy asztalhoz, az ifju éppen a mellette levő asztalhoz került.

A teremben zsirogott az átutazók zaja. A kapitány az asztalok között futkosó pinczerek egyikére rákiáltott:

— Egy sonkát, gyorsan!

— Egy sonkát! — hangzott a mellette levő asztaltól is.

A kapitány türelmetlen volt s idegesen vergette kesével üres tányérját. A szomszédos asztal vendégének sikerült már egy pohár cognachoz hozzá jutni. A kapitány türelmetlenül nyúlt órájához. A terem ajtajában egy vasuti — minden lármát tulkiabáló — hang számálla a vonalszakaszon következő állomások neveit.

Ijesztő lármával zuggott most át a termen az első csengetés zaja.

A kapitány felugrott s körülnézett a teremben, a sonka még mindig nem jött, kivette óráját.

— Ördögadta! — dörmögé, még csak hat percz! A sonkát! — dörgé a mellette elfutó pinczér fülébe. — Ez borzasztó, első csengetés!

A fiatal ember is türelmetlekedett már s türelmetlenségében felhajtotta a második pohár cognacot, mikor a sonkát hozó pinczér alakja közeledett.

— Valahára! — szólt magában a kapitány s asztalkendőjét igazgatta.

— Végre! — sóhajtott a No. 6071-es uri ember.

— Egy sonka! — hangzott a pinczér szava a lárma közül.

— Ide! — kiáltá egyszerre két éhes hang.

— A sonka az enyém! — szólt a kapitány.

— A sonkát én rendeltem! — kiáltott a fiatal ember.

— Én rendeltem! — dühösködött a kapitány s gyilkos pillantásokat vetett a pinczérfiúra.

— De én is rendeltem! — mondá a másik éhező, aki azt sem tudta nevensen-e vagy bosszankodjék.

A pinczérfiu nem érezte magát arra hivatottnak, hogy a problémát megoldja; letette a sonkát a fiatal ember asztalára s tova száguldott, miként egy pinczér csak tova száguldhathat.

— Szemtelen ficzkó! — kiáltott a kapitány s sapkája után nyúlt.

— Bocsánat uram! — szólt mosolyogva kielégített partnere. — Nevem Tolnay Gyula! Felajánlhatom önnek sonkám felét?

— Werner kapitány vagyok! Igazán leköttelez — válaszolt a kapitány — mivel viszonzhatom ezt önnek?

— Remélem, hogy találkoznunk még restaurációban! — szólt nevetve Tolnay.

Ezalatt már elhangzott a második csengetés is, gyorsan elfogyasztották a sonkát s köszöntötték egymást.

— Hova utazik ön? — kérdezte a kapitány Tolnaytól a kijárat előtt.

— Abbáziába megyek néhány hétre!

— Ez pompás! Akkor találkozunk én is oda megyek!

Az ajtóban elváltak. Éppen most érkezett meg az egyik vonat Fiume felől s a bejárattól tolongott, zsirogott a közönség. Tolnayt

év november hónapjában vette fel a legutóbbi botrányok szomorú hőse.

Az állam vasuti beruházásoknál harmadfélmillió az emelkedés. A minisztermentségül a székelyvasutakat hozza fel, — teljesen érthető dolog, hogy a hirdetté vált *boldavölgyi vicinálisról* hallgat.

Az anyakönyvek és a községek.

Az állami anyakönyvvezetéssel a kormány tudvalevőleg a legtöbb helyen a községi jegyzőket bizta meg. A községi jegyző egymaga végzi mindazon teendőket, amelyeket a törvényhozás a községek jogkörébe utal. A kataszteri birtok ívek ezreinek lelkiismeretes kiigazítása, a különféle adóügyek, a községi költségvetési és zárszámadási ügyek közművelődés, közbiztonság, árva ügyek, kisebb polgári peres ügyek, mezőgazdasági és rendőrségi dolgok már eddig is tulterhelik a községi jegyzőket, s ehhez még új terheket róttak rájuk: az állami anyakönyvvezetést. Kecsegtették őket, hogy ezért külön fizetést kapnak, — de csak a papíroson, — mert *a legtöbb vármegyében, annak ellenére, hogy az első évnegyednek már a közepén vagyunk, a körjegyzők a folyóévre az államtól egy krajczárt sem kaptak fizetés címén.*

Választási reform Ausztriában.

A bécsi birodalmi gyűlés mai ülésében gróf Badeni miniszterelnök betérjesztette a képviselőválasztások reformjáról szóló törvényjavaslatot. A javaslat két részből áll: az első a birodalmi képviselőre szóló állami alaptörvény kiegészítését, a második pedig az országgyűlési képviselőválasztás rendjét tartalmazza. A javaslat alapját képező statisztikai táblázatokkal.

Az első törvényjavaslat kimondja, hogy ahhoz a 353 képviselőhöz, a ki a birodalmi választási alaptörvénynek (az 1873. április 2-iki, illetőleg az 1886. november 12-iki tv.) 6. és 7. §-ai alapján a választási osztályokból a birodalmi gyűlésbe még 72 új képviselő választatik és pedig az e) alatt megnevezett választási osztályból.

Az ebből az osztályból választandó új

képviselők felosztatnak az egyes királyságok és országok közt és pedig következőleg: Cseh királyság választ 18, Dalmát királyság 2, Gallicia, Lodomeria és Krakkó nagyhercegség 15, Alsó Ausztria 9, Felső-Ausztria 3, Salzburg hercegség 1, Stájer hercegség 4, Karinthia hercegség 1, Krajna hercegség 1, Bukovina hercegség 2, Morva örgrófság 7, Alsó-és Felső Szilázia 2, Tirol 3, Voralberg 1, Istria 1, Görz és Gradiska 1, Trieszt város és kerülete 1.

Az így megválasztandó képviselőknek választó kerületek szerinti felosztása külön törvényben fog megtörténni.

A képviselők ebben az új választási osztályban, a falusi kerületekben és a kizárólag járásokból alkotott választókerületekben közvetve, a választásra jogosultak által, a képviselőválasztásra kiküldött bizottság tagjai által, a többi választási osztályban és ennek az új választási osztálynak többi kerületében közvetlenül a választási joggal bíró polgárok által választatnak.

Azokban az országokban azonban, a melyekben a választási alaptörvénynek az illető országra szóló külön határozománya által a falusi kerületekben is közvetlen a választás, ezután is egy falusi kerületek, mint az választó-osztály a birodalmi gyűlésbe küldött képviselők közvetlenül választatnak a választói jogosultsággal bíró polgárok közül. Ugy a választásra kiküldött bizottság tagjai, mint a képviselők, abszolút szótöbbséggel választatnak. A szavazatok egyenlősége esetében vagy pedig, ha több képviselőt kell választani, a többi szavazás egyenlő eredménye esetében, sors-huzás dönt. Választói joggal bír minden osztrák állampolgár, a ki betöltötte a 24. évet, önálló és a birodalmi választási törvényben, illetőleg a . . . . . törvényben megállapított követelményeknek megfelel.

A második törvényjavaslat azután megállapítja a kerületeket is. Válaszalat a törvény város és falu közt nem állít föl s a városokat is beosztja a falusi kerületek közé. Kivételt csakis a hat egészen nagy városra tesz. Bécs öt képviselőt választ, Prága, Trieszt, Lemberg, Grác és Brünn egyet-egyet. A többi kerület mind falusi kerület s a beleeső városok sem választanak külön képviselőket.

Azokban a kerületekben, a melyekben a választás közvetve történik, minden 500 lakosra esik egy bizottsági tag, feltéve hogy legalább egy választó polgár van bennük. Hogy ezt a bizottságot mindig meg lehessen alakítani, a bizottsági állás elfogadását a törvény kötelezővé teszi. A választás választási czédulákkal történik. Az eddigi választási osztályok

valamelyikéhez tartozás nem korlátozza az új kuriában való választási jog gyakorlatát; az új kuria tehát magában foglalja az összes eddigi kuriák választóit is. Az általános kuriák választóit is. Az általános kuria választókerületei a javaslat mellé csatolt táblázatban vannak feltüntetve.

A javaslat indokolása kiemeli, hogy az új választási kuria minden állampolgárnak — társadalmi állására való tekintet nélkül — megadja a választási jogosítványt.

A mandátumok szám szerinti elosztására befolyással volt: 1. A tartományok mostani választási arányának fentartása.

2. A lakosság számáránya.

3. Az egyes tartományok teherviselése.

Az új javaslat szerint a reichsrath a következő tagokból fog állani: 85 nagybirtokos képviselő, 118 városi képviselő, 21 kereskedelmi és iparkamarai képviselő, 129 községi képviselő, végre 72 általános választási kuriabeli képviselő. A képviselőház tagjainak száma tehát 425 lesz.

E javaslat, az egységes választási törvény teljes mellőzésével létesült, noha ennek is sok híve van, a kik azonban e csekély eredménnyel is meg fognak elégedni, mert azon dilemma előtt állanak, hogy semmit vagy valamit. Irányadó elvül szolgálván a régi törvény fenntartása az új javaslat az erőltettség jellegét viseli magán. Minden esetre mégis csak eredmény a választási jog kiterjesztése azon osztályra, melyet eddig az érdekeltég képviselőinek elve alapján kizártak.

A régi törvényjavaslat megmaradása és az ujnak mihez való alkalmazkodása, valamint a közvetett és közvetlen választások e minden határozottságot nélkülöző behozatala következtetni enged arra, hogy gyökeres változások nem fog előidézni a reichsrath mostani zülalt állapotában, mert akár a nemzetiségi osztályok, akár a parlamenti pártokat tekintjük, ezek a liberálisokat és konzervatívokat kivéve — csak növekedést fognak elérni, a miért a javaslat elfogadását is biztosra veszik, anélkül azonban, hogy ezeknek viszonya egymáshoz változnék.

Beszélni fognak ugyan sokat és szépen, hangoztatni fogják az általános egységes és közvetlen választási törvényt, de utóvégre meg fogják szavazni a lengyelek, kik megtart-

nak már sikerült kijutni a perronra, a kapitány ott sürgött-forgott egy jól megtermett hölgy háta megett; jobbra is balra is iski akarta kerülni, ami végre sikerült is nagy nehezen.

Kint volt a perronon. Épp most csengettek harmadikat. Egy skatulyás, ölebes hölgy rohant el mellette, a kapitány érezte, hogy valami egyet ránt rajta.

»Ördögadta! — A skatulyás, ölebes hölgy libegő lobogó csipkekendője szeretett bele egyenruhájának egyik fénylő gombjába. A hölgy felsikolt, az ölebes felsivít, egy skatulya leesik. Werner pardont kér s minden csipkék gyárának leégését óhajtja magában, nagynehezen megszabadul a kellemes összeköttetéstől s a kocsik előtt terem. A mozdony fűtlyent, a kapitány megpillant egy szőke főt az egyik kocs ablakban.

— Ez az! — kiált, felugrik, gyorsan kinyitja az ajtót, belép a kocsiba.

— Atkozott restauráció, haszontalan kiszolgálás, ördögadta sok . . .

— De uram!

A kapitány ur csak most vette észre, hogy egy kicsit eltévedt s már későn, mert éppen indult a vonat.

— Bocsánat nagysád! eltévedtem ejnye — a vonat indul — a kis leányom — De nini! Hiszen mi jól ismerjük egymást — ha nem csalódom . . . ?

— Özvegy Joanovicsné vagyok! — egészítette ki a szép szőke mosolyogva s letette a könyvet.

— Özvegy?

— Bizony özvegy!

— Mióta?

— Három éve már!

— S én erről mit sem tudtam — különben én is özvegy vagyok!

— Meghalt a neje? Látja én sem hallottam erről semmit!

— Azóta sok történt, megnőtt már a kis leányom is, velem utazik, most magában maradt. Ön is egyedül utazik?

— Az unoka testvéremmel, bizonyosan ő is úgy járt mint ön, vagy eltévedt, vagy lehet, hogy le is maradt.

— Rendkívül örülök ennek a véletlennek — szolt a kapitány — hol lagnak most?

— Budapesten s most Abbaziába megyünk, mama már ott van.

— Bravó! Hiszen akkor együtt utazhatunk, a legközelebbi állomásnál összeszedetjük egymást, mi is Abbaziába megyünk!

— Ennek örvendek, jó ha van az embernek néhány jó ismerőse idegen helyen.

— Csak ismerőse? — kérdezte a kapitány.

— Jó barátja! — igazította ki szavait a bájos özvegy.

— S annál is több, annál is sokkal több, ön jól tudja ezt. Én az vagyok, ami voltam önnek csak a rangom változott: Werner kapitány a régi főhadnagy, a szegény főhadnagy — Talán négy éve, hogy találkoztunk azon a regatta bálon, olyan szép volt ön akkor, szebb, sokkal szebb mint régen . . . úgy megirigyeltem annak az embernek a boldogságát . . . Talán az Isten akarta ezt így Helén?

A szép özvegy nem felelt, kitekintett az ablakon. A Karszt vad, sziklás vidékén robogott már a gyorsvonat. Fenséges, borzasztóan szép ez a tájék, mintha titánok harcoltak volna itt ezredévekkel ezelőtt — de oly sivár, kietlen egyforma, sehol semmi nyoma az életnek; a szeretetnek . . . az ő élete is ilyen sivár, szeretet nélküli lenne ezután? . . . szemeiben felcsillogott a visszaemlékezés tüze. Akkor csak a nyomorult kaució miatt nem lehettek egymáséi; hozzám ahhoz a másikhoz, ahhoz a gazdaghoz, ő is elvett egy másikat, egy gazdagot, a szerelmet a jóléttel kellett felcserélniök, talán jobb is volt úgy akkor? — Azután éltek mindketten úgy mint száz meg száz ember él gond nélkül, de azért nem feledték egymást soha, soha: a jólét még sokkal jobban megőrzi az ifjú álmokat, mint a nyomor . . . Olyan jól esett visszatérni tekintetének a kocsibarátságos belsejébe, a hol ő is ott volt ifjú hévvel szerelmet esdve . . .

— Különös véletlen találkozás! — szolt aztán a kapitányhoz.

— Szerencsés, egyszerű — válaszolt a kapitány — engedje meg, hogy e véletlent a legjobb ómennek tekinthessem!

A szép szőke özvegy egy mosolylyal nyújtá csókra kezeit a kapitánynak. — — —

— Tolnay éppen úgy mint a kapitány csak egy szőke főt keresett a kocsik ablakában, a cousineja szőke fejét — hamarosan meg is látott egyet, arra sietett felugrott a lépcsőre. Jókor, mert a mozdony fűtlyentett s a vonat megindult.

ják galicziában szóbeli választásukat, hasonlóképpen a balpárt is, a melynek vezére Chlumecy már a nyáron is hasonló elveket hangoztatott. Az ifjú csehek is, a kik pártjuk növekedését várják az új javaslatról, nem fognak idegenkedni tőle, és ugyanezen okokból nem fognak ellene szavazni a dél szlávok . . .

Az antiliberálisok is e néposztályokban csak támaszt remélhetnek a javaslat behozatalával.

Ezekből világos, hogy az egyes pártok erősödését fogja a javaslat létrehozni. Csak a liberális és a konservatív párt az, mely ez új törvénytől csak gyengítését várhatja. Az előbbi eddig ellene szegült mindenféle kísérletnek, mely a választási törvény körének nagyobbítását célozta, az utóbbi pedig nem nyeri meg azoknak a sympathiáját, kiket ezelőtt három évvel, a törvényhozás munkájában való részvételből kizárni segített.

A lengyelek klubja szaporodhatik néhány új tárggyal, miután a szóbeli szavazás megtartása a jövőre nézve is biztosítja az erőszakoskodást, a melylyel a választásokat keresztülviszik.

A szociálisták, valamint az antiliberálisok 15—20 mandátumot remélhetnek, néhányat kaphat a német nemzeti párt is, a többen a radikális szláv pártok osztozkodnak.

Határozott többséget azonban e helyzet ezen alakulása sem fog létrehozni, s így az osztrák parlament továbbra is kénytelen lesz jelenlegi bizonytalan állapotját megtartani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Február 17.

Szilágyi Dezső elnök az ülést megnyitván, bejelenti, hogy folytatják a *vallás- és közoktatásügyi budget végleges tárgyalását.*

Az egyetem tétele.

Saághy Gyula volt ma az első szónok, aki különösen **Wlassics** miniszterrel polemizál a budapesti egyetemi tanszékek betöltése kérdésében. A kötelező doktorátust nem tartja fontos kérdésnek. Az a lényeges, hogy minden évben legyen a jogi egyetemen vizsga, melynek anyagában benne legyenek mind azok a tárgyak, melyek a doktorátusnál szükségesek.

Vajay István Papp Gézával polemizál, a szeminariumok hazafiasságát bizonyítja. Sajnálja, hogy egyes képviselő urak anélkül, hogy tájékozva lennének a szeminariumok belső életéről, helytelen véleményeket hoznak nyilvánosságra.

Thold Dániel a szűk egyetemi helyiségek ellen tett észrevételeket.

Berger Ignác az egyetemen a hittani tanszéken — egyes tárgyaknak — magyar nyelven való tanítását kérte.

Wlassics miniszter röviden felel a felszólalásokra.

Saághy és Vajay, majd **Fenyvessy Ferencz** rövid felszólalása után elnök elrendeli a szavazást.

Polonyi Géza kéri az elnököt, konstatálja, hogy szavazatképes-e a ház?

Elnök összeolvastatja a képviselőket s konstatálja, hogy 100 képviselő lévén jelen, a ház szavazatképes.

Erre aztán a tételt megszavazták.

A gimnáziumok tételénél

Besseney Ferencz a temesvári gimnázium elhanyagolt állapotáról szól, mely nem felel meg sem az ottani kulturális haladásnak, se a szükségletnek. Kéri a minisztert, hogy egy új gimnáziumot építsen oda.

Boda Vilmos hangsúlyozza, hogy a középiskolákat a magyartalan vidékeken is magyarosítani kell.

Megköszöni a miniszternek a szegszárdi iskola felállítását, a tételt elfogadja.

Hock János a népiskolai törvény revízióját sürgeti. Egy iskolában egy tanítónak, aki amellet kántor teendőket is végez, — 140—150 gyereket tanítani eredményesen lehetetlen. A gyakorlati ismeretek tanítása az Alföldön teljesen el van hanyagolva. Vannak ugyan faiskoláink, de ezek csak arra jók, hogy a faiskolalátogató, aki évenként négyszer jön felügyelni, fölvehesse a — napidijait. — A középiskolák alsó osztályaiban aránytalanul sokat tanulnak, úgy, hogy a népiskolákból átlépve a középiskolákba, alig képes a növendék megemészteni az anyagot. Szükséges lesz az előkészítő osztályok felállítása.

Szederkényi Nándor a középiskolai tanárok szolgálatának pragmatikáját sürgeti.

Wlassics Gyula rövid felszólalása után az elnök az ülést bezárta.

Főuri nász Ó-Kigyóson.

— Saját tudósítónktól. —

A hitbuzgóságáról híres, dussgazdag gróf **Wenckheim főuri** nemzetségnek nagyszerű családi örömmünnepe zajlott le vasárnap és hétfőn

a fejedelmi fényvel s nemes izléssel épített s berendezett ó-kigyósi kastélyban **gróf Wenckheim Dénes** főrendiházi tag és **Wenckheim Friderika grófnő** házassági egybekelése alkalmából. Mint lapunkban már említve volt **dr. Schlauch Lőrincz** bibornok püspök vasárnap délután indult az esketés szertartás ünnepélye elvégzésére. B.-Csabán az ottani papság élén **Kny Antal** esperes-plébános üdvözölte a főuri család s kerületi papság nevében a kardinálist, kit az alföldi vasut ó-kigyósi fáklyákkal megvilágított megálló helyén az örömapa, a boldog vőlegény, a helybeli s a gyulai plébánosok fogadtak fáklyásoktól környezve.

A megérkezés után a kastélyban 46 terítékű pazarfényű estély volt, mely alatt az ebédlő melletti téli kertben a csabai jeles népzenekar játszott.

Az 5-ik fogásnál az öröm apagróf **Wenckheim Frigyes** országgyűlési képviselő szivből fakadt szép szavakkal a bibornok püspökre emelte poharát, mint a ki magas jelenlétével s főpásztori ténykedésével valamint a múlt évben egyik, most másik kedves leányuk nász-ünnepélyét volt kegyes kiválóan emlékeztessé tenni. A bibornok a boldog mátkapár s örömszülék összefoglalt boldogságára egy rémek áldomásban kívánta az ég áldását, melyet olvasóink gyönyörködtetésére egész terjedelmében közlünk:

*

Legyen szabad mindenek előtt Méltóságoknak őszinte köszönetemet nyilvánítanom, hogy immár másodizben családi benső örömeiknek részesévé, sőt egyik tényezőjévé tenni méltóztattak.

Köszönetemet és ezzel kapcsolatosan tiszteletemet Méltóságok nemes családja iránt nyilvánítanom nem nehéz, mert amitől telve a szív, attól könnyen áradoz a nyelv. De ma hiába keresek méltó szavakat, melyek kellő viszhangot találjanak Méltóságok *szülői* és az általam igen tisztelt jegyesek *gyermeki* szíveiben; mert nem tudom hol vernek ma az érzelmek magasabb hullámokat, — itt-e, vagy ott? Szülői szeretet, szülői gond! . . . ki képes ezeknek mélyére hatni?

Gyermeki ragaszkodás, gyermeki háladosság! . . . ki képes ezeknek határait megjelölni?

Áldozat az egyik, mely örömben is sir: — kötelesség a másik, mely soha eleget nem tehet.

*

— Én vagyok! szölt Irénke s átvette a névjegyet, a kalauz becsapta az ajtót.

— Légy nyugodt kis aranyosom! egy kicsit eltévedtem, egy negyed óra mulva találkozzunk a legközelebbi állomásnál. Kellemes utitársnőm akadt, nagyon kellemes . . . régi jó ismerősöm Irénkém! Mily sok történetik néhány pillanat alatt! . . . Meg tudtam a kalauztól, hogy kivel kerültél össze, képzeld ő az én utitársnőm unokatestvére! Külömben én ismerem, nagyon udvarias fiú! Pá jó mulatást!

*

A Monte Maggiore lábánál teljes pompájában uralkodik már a fürdői idény. Tavasz fény mindenütt, derült ragyogós jókedv minden arcon, még a sirba készülő beteg is újra él, örül, reménykedik, hiszen a babérlombos liget, az aleák, pálmák csoportja maga a remény, virágaik a szeretet virágai! . . .

Itt még meghalni is oly szép lehet, hát még élni, élni, szeretni! . . .

Tolnay és Irénke lent sétálnak a Qarneró partján, bűvös harmoniában hangzik le onnan fennről a vigasság, zene zaja s itt lent az öreg Adria meséli el szerelmes meséit csobogó hullám ajkaival . . .

Fent a fürdői asztalok egyikénél a kapitány éppen most csendítette össze poharát szép özeveggyével . . .

Külömben a legérdekesebb fürdői ujdonság a Tolnay és Irénke, a kapitány és a szép szöke özeveg eljegyezési híre. —

Pagliacció.

Az ablak most lecsapódik a szöke fő kibujik rajta s ijedten felkiált:

— Jézus a papa! . . . A papa lemarad.

Tolnay észrevette a cserét, Irénke elpirult, Tolnay mosolyog, megszólal:

— Bocsánat nagysád eltévedtem, ön hasonlít kissé a cousineomhoz, a vonat indul! — ezzel kinyitotta az ajtót s belépett a kocsi belsejébe.

Irénke a legnagyobb zavarban van, Tolnay úgy látszik nagyon örül a véletlennek.

Irénke féltékeny kitekint újból a robogó vonat ablakán s újból megszólal.

— Jaj a papa! Hol lehet a papa?

— Neveim Tolnay Gyula! szölt Tolnay —

Ah ily szerencsés véletlen, hiszen ön az a bájos angyal. —

— Én megnyomom a vész jelzőt Istenem! — sóhajtozott Irénke.

— A világért se! Kérem, olyan riadalom lenne hogy még, hiszen nem olyan nagy baj, nem bizony, reám kiváló szerencse — én meg a cousineomat hagytam egyedül!

— De mégis!

— De még sem! Nincs semmi vész, sőt ellenkezőleg! . . .

— Jaj az a papa!

— Oh mily pompás véletlen!

Irénke irult, pirult, nem mert Tolnay szemébe nézni s szórakozottan dobolt az ablak üvegén.

— Nem csalódom ha azt állítom, hogy ön az, kivel a multkor együtt utaztam vagy tizenöt perczig a villanyoson.

— Nem tagadom . . . ön pedig az a huszárhadnagy.

Tartalékos vagyok; akkor, ah az a tizenöt pecz, az a tizenöt percz! . . . Kár hogy ott volt az a valaki.

— A nagynéni? — szölt Irénke zavartan, arca olyan volt mint a pipacs.

— A nagynéni volt? Néha fölöslegesek a nagy nénik! Ugy vigyázzott mikor egymásra néztünk!

Irénke erősebben veregette az ablaküveget.

Tolnay folytatta.

— De azért néztük egymást mégis.

— Aztán eltűnt ismét a nagynéni oldalán, mint a pajkos tavaszi napfény a felhők mögé — ott az utca szegletén s a villanyos velem tova száguldott. Kerestem aztán nem leltem s most . . .

Tolnay közelebb lépett Irénkéhez s a szemé közé akart nézni.

— A multkor villany mostgőz! Ilyen erőssel ne boldogulnánk?

— Irénke elnevette magát s pajkosan a vészjelző felé nyult:

— Megnyomjam? — Kérdezte Tolnaytól.

— Ha olyan vészjeljesnek érezi közellétemet. . .

Kipp, kapp, kipp, kapp a kalauz zörgött az ajtó előtt s egy egyenruhás alak bujt be félig az ajtón.

— Werner Irénke ő nagysága! szölt a kalauz s egy névjegyet nyujtott be az ajtón.

Mindkettőnek mértéke határtalanság; — és ezen gondolatokba, ezen érzelmekbe — úgy vagyok meggyőződve — zárhatom egyszersmind Dénes gróf Ő méltóságát is, mert jegyesének szülői ezután az ő szülői is lesznek.

Ezen nemes érzelmek kölcsönössége lebeg szemem előtt, midőn felkészítésemben a szülőket és a gyermekeket egybefoglalván, az ő boldogságukra emelem poharamat.

Vigyék holnap a szülői házból az áldást, de hagyják itt gyermeki szeretetüket; biztosak lévén, hogy a szülői szeretetet mindig meg fogják találni és hogy a gyakori viszontlátás mindkét részre mindig oly örömteljes legyen, mint a mai együttlét, azt szívőből óhajtuk mindnyáján.

Tartsa Isten és éltesse!

Az estebéd végén a fiatalság egy-két órára vidám tánczra perdült.

Az ünnepély fénypontja a tegnap délelőtti 10 órakor a kastély gyönyörű stilszerű kápolnájában volt, melynek legszebb ékessége a remek carrarai márvány »Patrona Hungariae« szobor, mely a szép márványoltáron az oltár kép helyét foglalja el.

Pazar fényű magyar diszben vonult a szemkápráztató nászmenet a kápolnába. Elöl a bokrétság pántlikás pálczával kezében az egyik nászagny. Leírásához az egész vagyont érő öltözékeknek, ékszereknek hozzá sem fogok. Csak a résztvevőket sorolom fel.

Az örömszülők gr. Wenckheim Frigyes és neje gr. Wenckheim Krisztina, Gr. Dessewffy Aurél, gr. Wenckheim Géza és István nászagnyok. Gr. Wenckheim Matild, Mariska és Ilona báró Walterskirchen Margit koszorus leánykák, Gróf Wenckheim József, László és Pál, báró Walterskirchen Fülöp vőfélyek; továbbá gr. Wenckheim Ferencz és neje szül. gróf Forgách Ilona, gr. Széchenyi Andorné szül. Wenckheim Krisztina grófnő, gr. Wenckheim Henrik, g. W. Istvánné szül. Pálffy Margit grófnő; gr. Almásy Dénes s neje Karolyi Ella grófnő, Wenckheim Stephania és Cziráky Jeanne grófkisasszonyok, báró Walterskirchen Xavér és Ludvigsdorf grófnő báró Trauttenberg Frigyes s neje Almásy Emmi grófnő, Talián Béla békés vármegye főispán és neje továbbá Spett és Hegedüs uralmi jogtanácsosok, kik az előzőleg két nappal a polgári anyakönyvvezetői hivatalban egyszerűen történt polgári kötés tanui voltak, továbbá Széchenyi Kázmér és neje Dr. Hajnal és neje, Banner Béla, Pándy István, Lang Gusztáv, Vidovszky Móricz uradalmi főhivatalnokok dr. Kramff és Hunyadi csanádmegeyebeli kegyurasági plébánosok Ocsay házitanító.

Az esküvőt a bibornok által mondott csendes sz. mise előzte meg, melynél s egyáltalán a szertartásnál segédkeztek neki Zécheny Lajos cz. kanonok, Kny Antal esperes, Gróf Ferencz gyulai plébános, dr. Buday Sándor nevelő, Fetter, dr. Szemethy és Mayer bibornoki udvari papok.

Az esküvő után az ékesszavu bibornok a nála megszokott mesteri intelmet intézte az új párhoz. A beszédet, melynek hatása a szemekből gyöngyöző könnyekben ragyogóan tünt ki, itt adjuk:

*
»Istennek rendelése és az anyaszentegyház törvénye szerint.«

Házassági eskü.

Mily szép az ifjuság! Az élet tavasza ez, — gondnélküli napok, — melyekben az órák számítás nélkül peregnek le és az élénk képzelgés végnélküli szövi a tervek, melyek sohasem valósulnak, játszi ábrándokat, melyek hamar szétfoszlanak. Hogy az életnek vannak rideg oldalai is, arra nem gondol, hogy vannak veszélyei, azt nem is sejtí. Nevetve néz a jövőbe, az ég még tiszta, a csalódás még távol van. A komolyság csak átmenő, a bánat csak mulandó és ha olykor-olykor a sejtelem föl is

lebbenti a függőnyt, mely a jövőt takarja, az ifju könnyelműség csakhamar átsiklik a hivatalan gondolaton.

Az élet komolysága csak akkor áll be, amidőn a természet törvényei szerint az, akit eddig vezettek, maga kíván vezetővé lenni, — amidőn az önállóság öntudata felébredvén, az élet feladatai határozott követelésekkel állanak az ifju lélek elé, — amidőn az életpályának választása megfontolásra hívja a szunnyadozó lelki erőket.

Ekkor eltűnedeznek a képzelgésnek játszi csábjai, egy érdekes belenyul az élet kerékébe és letörlí a zománczot, mint a gyermek a pillangóról a ragyogó színeket.

Ekkor kezdí érezni az ember, hogy a fényes éremnek van sötét hátlapja is, hogy a boldogság mellett egy irigy hatalom emelkedik föl, mely az élvezetnek egy utitársat ad — a szenvedést, — a szenvedést a maga változatoságával, mélységével, — a szenvedést, mely keserűvé teszi a munkát, megnehezíti a kitarást, kiméletlenségével elhervaszt sok szép reményt.

Miért mondom én ezt Önöknek ma, ezen ünnepélyes órában, a midőn éppen ifju ábrándjok egyik legszebbike teljesül? — miért állítom egymás mellé az örömet és fájdalmat, midőn ma csak az elsőnek van jogosultsága? — Vagy tán a házasság oly szövetség, melyben egy rossz geniusz az emberi szenvedélyvel üzi csalfa játékát, hogy utóljára is lerontsa az ideált, melyben a nemes léleknek minden boldogsága fekszik? — vagy teher a házasság élet, melyben elvész a poezis és helyébe lép a hideg köteleesség; melyben nincsen szabadság, csak türelem és lemondás; melyben az élet komorsága lánczokat kovácsol két léleknek lenyugozására? Nem, Barátim!

A szövetség, melyet Önök az imént az Isten oltára és a katolikus anyaszentegyház színe előtt kötöttek, a legbensőbb életközösség, mely magasztos jelleménél fogva felül áll minden emberi ehhez hasonló vagy rokon természetű szövetségen.

Ebben az emberi és isteni megmagyarázhatatlan módon egybevegyül, ebben az anyagi és szellemi mozzanatok harmóniája nélkülözhetetlen feltételt képez, ebben a természetes és a természetfölötti oly egységet tüntetnek föl, mely ha megbontatnék a kötött szent és magasztos frigyben, meghamisíttatnék azon nemes és tiszta cél, melyet Önöknek, — kik szabad akarattól egy felbonthatlan szövetség kötésére itt megjelentek, — az anyaszentegyház ma, midőn együttesen az élet hosszú útjára indulnak, kitűz.

Igen vannak itt köteleességek, de ezek édesek, mert azokat a szeretet sugalja; igen van itt türelem, van lemondás, de ez a nemes szívnek önkéntes áldozata; vannak lánczok, de azokat a hűség fűzi, mely nem ismeri az »En-t, melynek csak egy élete van, az tudniillik, amely közös boldogságukban bírja kuforrását.

»Consortium omnis vitae.« Az élet teljes közösségének nevezték a rómaiak a házasságot. És valóban az!

Ész és szív, gondolat és érzélem, ábránd és való, akarat és önmegtagadás, öröm és szenvedés, buzdítás és türelem, mind, mind, egy pontban egyesül, az együvé tartozandóságnak boldogító gondolatában és érzetében.

A keresztény anyaszentegyház ezt még magasabbra emeli. Isteni alapítójának parancsára a szentség jellegével ruházta fel, oda köti az éghez, kiemeli a mindennapiasság keretéből és ami az emberi szívnek legszebb ékessége, a tiszta, az önzetlen szeretetet, isteni fénynyel veszi körül. Családot alapít általa, melynek központja az Isten, melegítő napja Jézus szent Szíve, a honnan — szív szívhez kapcsolva — kisugárzik az egyénnek, a hazának boldogsága.

Igy felfogva a házasságot, az a kereszténységben tulvilági fényt nyer, az ami ember, ami benne a természeti törvények, vagy a társadalomnak követelménye, az mintegy átszellemül; az isteni kegyelem öleli át a kedélyéletnek ezen menhelyét és könnyüvé teszi a köteleesség teljesítését, a türelmet, az áldozatkészséget.

És ezen isteni kegyelemre Önöknek nagy szükségük van, mert az élet mérlege nincsen az ember kezében, egy magasabb hatalom tartja azt; és titokszerű módon intézi az ember sor-

sát. Nem kényszerrel, mert az ember akarata szabad, — nem rendkívüli módon, mert az embert észszel ajándékozta meg, hanem mint legfőbb szellem felvilágosítja az emberi szellemet, mint a szeretetnek atyja, a szeretet fátylóját adja kezébe, hogy mindkettővel fölfegyverkezve feitalálhassa az ismeretlen ösvényen, ami emberileg elérhető: a földi boldogságot, vagy legalább a megelegetést.

Gondoltak-e már Önök az emberi szerencse változandóságára, melynek esélyei sehohsem vághatnak oly mély sebeket, mint épp e frigyben, melyet az imént kötöttek?

De másrésztől:

Megfordult-e elméjükből az, hogy mily jelentőség fekszik e szóban: »Felbonthatlan?«

E szóban fekszik egy egész életnek boldogsága vagy átka. Önöktől függ, hogy milyen legyen. Készítkia lehet ez, melyre építhetik boldogságukat, de lehet töviskoszoru, mely alatt vérezni fog szívek. Önöktől függ egyszersmind, hogy e fogalom ne váljék kinpaddá, amelyen szétmarczangolt kedélyük sirassa elvesztett ifjúkori boldogságukat.

Az anyaszentegyház, melynek önök hű gyermekei, szeretettel vonja Önöket keblére ma és a midőn a »Felbonthatlanság« jellegét homlokukra írja; egyúttal szívükbe helyezi ennek legerősebb támaszát »az isteni kegyelmet« és ha Isten Önök mellett van, akkor ki ellenők?

Helyezzék tehát Isten oltalma alá »állhatatosságukat«, hogy az ellenálljon az idő és érzelmek ingatagságának; helyezzék oda »hűségöket«, hogy az tántoríthatlan legyen; »szereketüket«, hogy az derült és borus napjaikban egyaránt oldaluk mellett legyen, mint védelem, mint oltalom, mint vigasztalás.

Kart karba fűzve, vállat vállhoz vetve, szemüket égre emelve induljanak tehát a hosszú utra, »Mert angyalainak megparancsolta az Ur, hogy megőrizzék Önöket útjaikban, kezeikben hordják, hogy lábaik meg ne sérüljenek.« (90. zsol-tár 11, 12.)

Isten megszentelte Önöknek szent frigyét ma — ne érintsék ezt soha szentségtörő kezek!

Az egyház megáldotta ezt — lebegjen ez áldás mindig fejeik felett!

Amen.

*
Az esküvőt pompás villásreggeli követte a a kastélyban, mely után 12 óra tájban az egész násznép kocsikra ült s kikisérte a vasutig a bibornokot haza s az új párt Olaszországba tartó nászutjára.

Menu az estebéden:

Potage consommé prince d'Arenebg
Petites croustades a la Morland
Curbot a la Datitscheff
Filet de boeuf a la grand Ceneur
Cotelettes de grices a la Demidoff
Faisans truffés rotis
Salade laitueset celeri
Asperges en branches
Gelée d'ananas an Champagne
Formage
Fruits. Dessert.

A villásreggelin:

Consommé chaud
Ernitet
Jambonneau
Hine de sanglier sur soele
Homard sur soele
Patés de perdrix dressés
Patés de foie gras
Chaufroix de lièvre
Tambon
Sanglier
Selle de chevenril
Galantine de dinde
Salade dressée
Cremé de noisettes
Meringues
Bombe orientale

Jellemző az ünneplő család nemes gondolkodására, hogy a menyegző napja az egész hatalmas uradalom összes alkalmazottainak ünnepe volt s előző nap még táncmulatságot is rendeztetett az örömapa számukra, melyet a fiatal grófok is meglátogattak.

TÁJÉKOZTATO.

Márczius 8. A biharmegyei és nagyváradai nőegylet tárgy-sorsjátékának húzása

UJDONSÁGOK.

* **A váci püspök betegsége.** Schusztér Konstantin váci püspök — még a karácsony-ünnepi mise alatt a székesegyházban erősen meghűlt és annyira rosszul lett, hogy a hoszszantartó funkciót csaknem abba kellett hagynia, de rosszulletét mégis leküzdötte a 79 éves főpap és végig kitartott. Ettől a naptól kezdve azonban a püspök folyton betegeskedett, úgy, hogy a nap nagyrészt kénytelen volt a szobában tölteni, de azért az ágyat semmi áron sem akarta igénybe venni, sőt napi teendőit, bármily megerőltetéssel, mégis elvégezte. Környezete látva, hogy a püspök állapota aggodalomra ad okot, arra kérte, hogy engedné meg, hogy orvost hívassanak. Erről a püspök hallani sem akart; arra hivatkozott, hogy 79 éves koru és soha sem vett igénybe orvosi segítséget. Csáki irgalmasrendű főorvos értesülve a püspök gyengélkedéséről, bejelentés nélkül állított be hozzá. Az orvos tapintatos és érelyes fellépésével mégis annyira tudott hatni, hogy gyógykezelését elfogadta. Azóta napról-napra javul a püspök állapota.

* **Ülések a vármegyén.** Biharvármegye székházának kistermében február hó 24-én délelőtt 10 órakor az állandó választmány, a másik teremben pedig az adófelszólamlási bizottság fog ülésezni. Február hó 26-án délelőtt az építkezési szabályrendelet megállapítása felett tanácskoznak, február 29-én pedig a központi választmány tartja ülését.

* **Hohenlohe utódja.** A míg az elhunyt főudvarmestert el sem temették, legalább is koraiak azok a kombinációk, melyek a megüresedett állás betöltésére nézve már ma szárnyra keltek. Már régibb idő óta Lichtenstein herceg főlovászmester az, a kit a jövőbeli főudvarmesternek mondanak, de az sem titok, hogy Lichtenstein Rudolf herceg ezt az állást nem igen hajlandó elfogadni. Thun grófot, Csehország volt helytartóját is emlegetik egyes beavatott körökben, ennek a feudális főúrnak azonban nem sok a sánsza. Végül még Kálnoky gróf, a volt külügyminiszter és Latour gróf, az osztrák közoktatásügyi miniszterium osztályfőnöke azok, akiket a kombinációk körébe lehet vonni. Bizonyos csak az, hogy a főudvarmesteri állás nem sokáig marad betöltetlen. Egyelőre csak ideiglenes helyettesítésről van szó, mert a főudvarmesteri hivatal teendőinek ideiglenes vezetésével herceg Lichtenstein Rudolf főlovászmestert bízták meg.

* **A kétféjű sas.** A székesegyház kétféjű sasának történetéhez ma ismét egy újabb adatot kaptunk, Lehoczky József orosházi plébános urtól. — 1848-ban az ifjuság tudvalevőleg deputációban kérte a sas eltávolítását. A küldöttséget nem Hohenlohe-Scihllingsfürst-Waldenburg herceg nagyprepost fogadta, hanem a vikárius Delinger János.

A jólelkű püspök az ifjak vezetőjének szónoklata után belenyúlt a reverendája zsebébe, elővett egy Mária-Terézia-tallért, s megkérdezte a szónokot:

— Forgalomban van-e most ez a pénz?

— Igen.

— Hát akkor miért nem veszték le róla is a kétféjű sast?

Erre persze nem tudott válaszolni a deputáció az öreg urnak.

* **A tiszti kaszinó helyiségei.** A katonai tiszti-kaszinó és tiszti étkezde nem igen talál alkalmas helyiséget. Az elnökség hírül vette,

hogy a város a régi városháza telkére nagyszabású két emeletes épületet óhajt emeltetni. Tegnap átiratban megkereste a tiszti Casinó elnöksége a Nagyvárad városát, hogy az építendő két emeletes palotában a Casinó és étkezde számára alkalmas helyiséget tervezzenek és építsenek. A kaszinó huzamosabb időre biztosítaná a bérletet.

* **Halálos végű párbaj.** Leovits Arzén huszárhadnagy, Leovics szabadkai közjegyző fia, Kormos hadnagygyal párbajt vívott Szombathelyen és nyakán megsérült. Ellenfele a véna jogularist vágta át, Leovits a vérkeringés megzavarása következtében tüdőgyuladást kapott és meghalt. Holttestét Szabadkára szállítják.

* **Tíz métermázsa vers.** Az angolokat tartják a világ egyjőzanabb embereinek, de úgy látszik praktikus észjárásuk megengedi, hogy a poézisnak is hódoljanak, a mi tudvalevőleg nem valami komoly foglalkozás. Ugyanis Battenberg herceg halálakor rengeteg sok költeményt küldtek windsorba, úgy hogy a számát sem lehetett hamarjában megtudni és ezért (az idő pénz!) röviden megmérték őket. Tíz mázsa volt a sulya.

* **A Lajos tragédiája.** Biró Lajos a »Nagyvárad« szolgája a tüzoltóbárról nagyon mámoros hangulatban került ki tegnap az utcára. A fojtó meleg levegő után jól esett neki a hűvös reggeli szél és elandalgott az utcán. Sétálgása közben elővették antiszemita hajlamai és a nagy piac felé vette útját. Ott mindjárt az első zsidó gyermek, a kivel találkozott neki ment és elkezdte fojtogatni. A fiu kiáltásaira csakhamar sokan gyűltek köréjük és meg akarták akadályozni Biró Lajost hajlamai kielégítésében. Lajos nem afféle közönséges ember, revolvért is hord magával. Kirántotta hát revolvérét és célzott jobbra balra. Persze nem volt megtöltve. A körülálló ellenlábások erre neki mentek Biró Lajosnak és úgy elverték, hogy véresen ment panaszkodni a rendőrségre.

* **Kitüntetett kiállítók.** Két éve lesz körülbelül, hogy az országos kertészi egyesület Nagyváradon, a Rózsabokorban igen sikerült kertészeti és gyümölcsészeti kiállítást rendezett. A kitüntetett kiállítók közül az érmeek egy részét már többen megkapták, s tegnap érkezett meg néhány ilyen díj a városhoz a nyertesek közt való kiosztás végett. Ezek közül özv. Sternthal Arthurné ezüst érmet, Schneider Lipótné, Steiner Ármán és Krupka Károly bronz érmekeket kapnak, azznkivül minden díj mellett oklevelet is nyernek a kitüntetett tenyésztők.

* **Jól fizettek** Czodány János hentes és Fragaszy Kornél bádogos segéd négy liter bort ittak meg vasárnap a nagy-pecze-utcai »Tüzoltóhoz« czimzett korcsmában. De a fizetésről hallani sem akartak, sőt mikor a korcsmárosné ismételtlen kérte tőlük a pénzt, a korcsmában össze-vissza törtek mindent, azután kimentek az utcára és az ablakokat sorba verték. A rendőrség gondoskodott róla, hogy a különben foglalkozás nélküli legények vérért egy kicsit lehűtse.

* **A városligeti álarozos mulatság.** A csipős hideg időben pompásan sikerült a Városliget jégcsaládjának álarozos ünnepe a liget jégpályáján. Nagy számu álarozos korcsolyázó tartította a korcsolyázók sokaságát, derűtséget kelteve. A társaságot lefényképezte egy amateur fotografus. Egész délután zsufova volt a liget környéke kíváncsi közönséggel. A Városliget jege különben kitűnő s naponta nagy közönség élvezi a korcsolyázás örömeit.

* **Az apácza-utcai »makadam«** Szokoly Tamás és társai, majd nem az összes apácza-utcai háztulajdonosok kérvényt adtak be a városhoz, melyben kérik, hogy még ez év fo-

lyamán lássa el a város az Apácza-utca mindkét gyalogjárdáját műkövel. A dolog előzménye az, hogy a mostani, makadámnak csufolt, sáros időben járhatatlan gyalog járdának a költségeit egy harmadrészben a háztulajdonosoktól követeli a város. A szabályrendelet szerint pedig csak az aszfalt, vagy koczka és műkö járdák költségeinek egyharmadát köteles a háztulajdonos fizetni.

* **Rabok arczképei.** A miniszter értesítette a hatóságokat, hogy a vagyon elleni bűntettekbe visszaeső egyéneket a fogházakban lefényképezik. Az ily fényképek, ha a hatóságnak szükségük van rá, beszerezhetők a fogházaknál.

* **Kacsa vadászat a Peeze mentén.** A vadász ember meg van akadva; ez a hónap a legrosszabb időszak rájuk, mert a vadászati tilalom nem engedi a tapsi fülesek s más vadak pusztítását. Csupán a vadruca kínálkozik meg a puskacsőre. A szenvedélyes vadászok felkeresik a helyeket, a hol egy kis vadpecsenyére tehetnek szert. A két hévvizi fürdő és Nagyvárad közt a Peeze mentén huzódik meg a vadruca zöme s a kik nem restelik a fáradságot, szép zsákmánnyal térnek haza. Vasárnap is többek igen sikeres vadászatot tartottak a meleg vizü Peeze vonalán.

* **Verekedő napszamos.** Pristás Ferencz tót napszamos a Kálmán-féle szeszgyárban ugyan csak jól mulatott. Ivott is jócskán bort, sört, pálinkát, a mitől harcziás kedve támadt. Az egyik czimborájával beszéd közben összeveszett és bicskájával meg szurta. Schwartz Herman a gyár ispánja látva Pristás dühöngéseit, le akarta csendesíteni, de Pristás nem hallgatott reá, hanem azzal hálálta meg a jóindulatot, hogy egy darab vakolatot Schwarznak a fejéhez vágott, úgy hogy vér borította el egész arczát. A harcziás férfi most a rendőrségnél emelkedhetik hőstettéről.

* **A milleniumi banderium.** Szunyogh Péter alispán megkeresésére gr. Andrássy Tibor mint az ezredéves ünnepek alkalmával rendezendő banderium rendezőbizottságának elnöke, tudatta a megyével, hogy banderiumban használt lovak ingyenes elszállásolásáról gondoskodva lesz s a vasuton is díjmentesen szállítják, a takarmányt a beszerzési áron bocsátják a lótulajdonosok rendelkezésére. A banderiumban résztvevő uraknak kényelmes, olcsó elszállásolásáról szintén gondoskodik a rendezőség.

* **Uj hidak a megyében.** A fekete-kőrösi ármentesítő társulat által a debreczeni fehértemplom állami közutak biharmegyei részén hidakat építenek. A kereskedelmi miniszter a helyszíni bejárást elrendelte s határidőül márczius hó 19-ének délelőtti 10 óráját tűzte ki, a mikor a bizottság a nagyszalontai városházánál jön össze.

* **A pörös atyafi.** Bemén ma egy tanyai atyafi a bíró elébe és aszondja:

— Begyüttem.

— Oszlán mért gyütt be kend?

— Hát csak abba, hogy van valami változás a pörömbe?

— Hiszen tudja kend, hogy most indult meg, miért kérdi hát?

Aszondja az atyafi erős vélekedéssel:

— Dohánylevelivel álmodtam az éczeczaka.

Oszt nehezen lehetett elhítenni vele, hogy az álmokönyv megcsalta. A pörben még nincs változás, az álmodott dohánylevelek daczára.

* **Vigyázatlan kocsis.** Tegnap délután a Kis-piaczon Szilágyi Imre szent-jánosí parasztgazda elgázolta szekerével Glück Adolfné narancsárus asszonyt. Az asszonynak az ijedtségen, meg egy kis zuzódáson kívül semmi baja sem lett, de azért sirva ment panaszkodni a rendőrségre, ahol utasították, hogy vagy egyez-zék ki Szilágyival, vagy hozzon látleletet.

* **Nagyvárad gazdasági tudósítója.** A földmívelésügyi miniszter Nagyvárad város területére állandó gazdasági tudósítóul Windisch Márton város-gazdát nevezte ki.

Egy éhező család.

Fény mellett az árnyék, paloták mellett a kunyhók, gazdagság mellett a nyomor ez a nagyvárosok képe, ez Nagyváradnak is a képe. De hogy ez a nyomor néha minő mérveket ölthet, azt csak azok látják és ismerik, kik a nép között forognak s a néppel érintkeznek.

Egy ilyen kiáltó nyomorban sinylődő családra akarom a jószívű emberbarátok figyelmét felhívni.

Töltésszél 170 szám alatt lakik egy keresztény család, mely az apán és anyán kívül hét tagot számlál: a hét gyermek közül a legnagyobb 14 éves, a legkisebb még pólyában van. Az apa munkaképtelen s az anya két keze munkájával keresi kilenczedmaga számára a mindennapi kenyeret. A kenyérkereső anya megbetegedett s így a kilencztagból álló család most a szó szoros értelmében éheznek. Az anyán kívül még két kis gyermek is beteg, az orvos állítása szerint »ki van hülve és el van csigázva a sok éhségtől»; s így most egy fedél alatt 3 beteg egy falat kenyér nélkül. Fűteni, hónapok óta nem fűtöttek. A beteg leánykától megkérdeztem, mikor evett, s azt felelte, hogy tegnapelőtt egy kis levest, a fiu ugyanazt.

A szegény ember megkísérlett mindent, hogy családja nyomorán enyhítsen. Bekopogtatott több helyre alamizsnáért esdve, mindenünnen hidegen elutasították, kérvényeit segély nélkül visszadobták. A ki ezeket a kísérleteket látja, meggyőződik arról, mennyire alászállott az emberbaráti szeretet ebben a humanizmusával kérkedő korban. Mert szegények mindig lesznek közöttünk, de hogy éhezők, nyomorultak legyenek azt nem szabad engednünk.

A pillanatnyi segínyt meghozták, de ha a dolog felett egyszerűen napirendre térünk, egy családot teszünk ki a végpusztulásnak. Adjon kiki fölszólalásból néhány krajczárt a szegény család nyomorának enyhítésére. Az adományokat átveszi lapunk kiadóhivatala s az újrászósi róm. kath. plébánia is.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1895. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ³⁰ éjjel, személyvonat 11 ³⁰ d. e., 2 ³⁰ d. u., 11 ⁴⁵ éjjel.	Budapest-Püspökladány felé gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ¹⁵ éjjel, vegyesvonat 7 ¹⁵ r., személyvonat 3 ⁴⁵ d. u., 1 ⁴⁵ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ³⁰ éjjel, vegyesvonat 12 ⁰⁰ d. u., személyvonat 3 ⁰⁰ délután, 2 ⁰⁰ éjjel.	Kolozsvár felé gyorsvonat 8 ³⁰ regg., 2 ¹⁵ éjjel, vegyesvonat 8 r., személyvonat 11 ¹⁵ d. e. 10 ⁴⁵ éjjel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ³⁰ d. e., 4 ³⁰ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felé vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³⁰ d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskó h felé vegyesvonat 4 ³⁰ reggel, 1 ⁴⁵ d. u.	Vaskó h - Belényes felé vegyesvonat 11 ⁰⁰ d. e. 9 ⁰⁰ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ⁴⁵ r., 4 ³⁰ d. u.	Érmihályfalva felé vegyesvonat 8 ¹⁰ r., 9 ⁴⁵ este
Ósi-Kót-Gyoma felé személyvonat 6 ³⁰ r., vegyesvonat 2 ⁴⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ósi felé vegyesvonat 10 ⁰⁰ d. e. személyvonat 8 este.

E G Y L E T.

A biharvármegyei és nagyváradai régészeti és történelmi egyesület gyűlése.

Nagyvárad, febr. 17.

Jelen voltak: Dr. Beöthy László, elnök, Dr. Karácsonyi János, titkár, Gálbory Sámuel, pénztáros, Dr. Bozóky Alajos, Des Echerolles Kruspér Károly, Cséplő Péter, Nemeskey Andor, Középpessy Gyula, Géczy Lajos, Novotny Alfonz, Brösztel Lajos, Dr. Némethy Gyula, Baróthy Pál, Beöthy Lajos.

Dr. Beöthy László megnyitván a közgyűlést, felolvastatja Dr. Karácsonyival azon kötelezvény-formulát, melynek elfogadása esetére a Magyar Jelzálog Hitelbank hajlandó az egyesületnek 12000 forintnyi kölcsönt adni, ötven esztendei határidővel, évenkénti két részletben való kamat-fizetéssel. A gyűlés egyhangulag elfogadja az elnök által melegen ajánlott kölcsönt, egyúttal az elnököt és Gyalokay Lajost fölkéri és felhatalmazza a lehető legkedvezőbb föltételek mellett ajánlott kölcsön formaszertinti megkötésére.

Dr. Karácsonyi János előadja, hogy a Bunytay által állítandó díszkapu két oldalán elhelyezendő két karrarai márványtábla költségeit Weiszlovits 144 frt 60 krba állapította meg. Az emléktáblára a legfőbb adakozók nevei lennének vésendők. Miután a két márványtáblának megfelelő két műkökeret körülbelül 50 frtba kerül, a közgyűlés felhatalmazza a berendező-bizottságot, hogy a két tábla felállításáról 200 frtig terjedhető kiadással gondoskodjék.

Végül dr. Karácsonyi János titkár fölolvassa a f. é. Szent László napra június 27-ére kitűzendő muzeum megnyitó ünnepély programtervezetét, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogad. A társulat e szerint meg fogja hívni a vallás- és közoktatásügyi minisztert, a bibornokot, a g. kath. püspököt, a két káptalant, a M. T. Akadémiát s a rokon társulatokat, nemkülönben a vármegyét, a várost s annak összes közokt. intézeteit. Az elnök megnyitása következő: Az Ipolyi gyűjteményt méltató fölolvására Fraknói püspököt, a Biharvármegye ezredéves emlékeit tárgyaló történelmi megemlékezésre pedig Bunytay kanonokot a gyűlésből fölkéri a társulat. Ha a táblák készen lesznek, ez alkalommal leleplezik azokat is, a muzeumot pedig átadják az örnek. A Hymnus éneklése fogja bezárni a magasztos ünnepélyt, melyre a zenekedvelők egyesületének dalkörét kéri majd föl. A közgyűlés nagy meglepéssel fogadta el a programot, némely részleteket a berendező bizottságra bízva. A közgyűlés végre jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az elnök fölszólalásának, a kölcsön ügyében tanúsított buzgó fáradozásáért, mely után elnök a gyűlést berekesztette.

Amint látjuk, a közgyűlés fontos tárgyakkal foglalkozott, s igazán nem tehetjük, hogy az egyesületnek ezen, a megyét és várost annyira érdeklő szép, nemes vállalkozásához az egyesület buzgó pártfogásába ne ajánljuk a közönségnek. Igazán a hazának, a közjóknak, a közművelődésnek hoz áldozatot, aki az egyesület nehéz föladatában pártfogolja.

Giulio Luncasproni.

A szépitési egyesület közgyűlése. A nagyváradai szépitési egyesület vasárnap délelőtt, nagy érdeklődéssel mellett tartotta meg rendes évi közgyűlését.

A közgyűlést megelőzőleg a választmány megbeszélte a közgyűlésre kitűzött ügyeket, s a halálozás folytán megüresedett előjárói állásra Kovács Mártont alkalmazták.

A közgyűlésen Beöthy László főispán elnökölt.

Első sorban dr. Adorján Ármint jegyző felolvasta a választmány évi jelentését, mely számot ad az egyesület működésének eredményéről s kegyeletes szavakban emlékezik meg néhai b. Gerliczy Félix és özv. Karaguly Sándornéről, akik tetemes összegeket hagyományoztak az egyesületnek. A jelentést tudomásul vették.

Az egyesület anyagi erejéről, állapotáról a feügylező-bizottság tett jelentést. Az elmúlt évben befolyt 2174 frt 92 kr, maradt 1135 frt 41 kr, a mely összeg a takarékpénztárban van elhelyezve. Tekintettel a pénztárnok-változásra, s mivel az új pénztárnoknak még nem lett át-

számolva az egyesület vagyona, a felmentvényt a leszámolás után adják meg.

Az egyesület, mivel a tagok kötelezettségének ideje lejárt, új aláírási ivateket bocsátott ki, a melyeken az aláírók kitüntetik, hogy három évre, vagy hosszabb időre vállalnak kötelezettséget a tagdíjak fizetésére.

Ezután megejtették Ritoók Zsigmond korelnöksége alatt a választást.

Elnökké egyhangú lelkesedéssel ismét Beöthy László főispánt választották meg, aki megköszönte a bizalmat s az egyesület érdekeinek előmozdítását ígérte a jövőben is.

A többi tisztségekre is egyhangulag választották meg: alelnökké Sal Ferencz kir. tanácsos, polgármester; ügyész és jegyző: dr. Adorján Ármint, másodjegyző: Halász Lajos, pénztárnokká: Kertész Miksa és gazdává: Rátkay József. A választmányt az eddigi tagokból alakították meg; éppen így a számvizsgálók is a régiek maradtak.

Ezzel az ülés véget ért.

A szigligeti társaság választmányi ülése.

A »Szigligeti-Társaság« választmánya vasárnap délután 3 órakor a »Gazdasági és Iparbank« helyiségében ülést tartott.

Az ülésen a társaság folyó ügyeit intézte el a választmány, elhatározta, hogy Szigligeti Ede születésnapjának évfordulója alkalmából diszgyűlést tart, megállapította a tartandó közgyűlés programját és Payer Gyula hirneves északsarki utazó kérvénye ügyében hozott határozatot.

Rádl Ödön elnöklété alatt jelen voltak: K. Nagy Sándor főtitkár, Adorján Ármint dr. titkár, Huzella Gyula, Böszörményi Géza, Winkler Lajos és Sas Ede választmányi tagok.

Elnök konstatálja, hogy a választmány határozatképes és a tagok üdvözlése után átter a napirendre. Először is felolvassa társasághoz érkezett leveleket. Markovits Antalné Inádról köszönetét fejezi ki a társaságnak, hogy a nagy-szalontai »Vörös kereszt-egyesület« cséjlaira adakozott. Balogh József, a kihez neje, elhalálozásakor a társulat részvétirátot intézett megköszöni a figyelmet. Dr. Várad Antal kellemesen lepte meg a »Szigligeti társaság« megemlékezése, mely tagjának választotta; igéri, hogy a társaság érdekeit tőle telhetőleg elő fogja mozdítani.

A leveleket a választmány tudomásvétel után az irattárba utalta.

Tudomásul vették, hogy az elnökség tetteleg részt vett a »Nagyvárad« jubileumi ünnepélyén és hogy az országos középiskolai tanártestület felhívása folytán öt forintot adott Szarvas Gábor emlékszoberára.

A »Szigligeti Társaság« elnöke és az ezredéves országos kiállítás irodalmi szakosztályának bizottsága között levélváltás történt az iránt, hogy a társaság részt vegyen-e a magyar közművelődési egyesületek csoportjában.

Tekintettel a társaság szerény működés-körére és arra, hogy még rövid idő óta áll fenn, az ezredéves ünnepélyen nem vesz részt.

A kecskeméti »Katonakör« évkönyvét, Ritoók Emma »Mai idegek« cz. művét és a »Nagyvárad« jubiléris albumát küldte meg a társaságnak. A könyvtárba helyezik.

Faragó Zsigmond mérnök lemondását tudomásul veszik.

Szigligeti Ede születésnapjának évfordulója alkalmából — márcz. 18 — a társaság disz felolvasó ünnepélyt rendez márcz. 22-én, az azt követő vasárnapon.

Az ünnepély programja következő: Elnöki megnyitó. 2. Vers. Irja és szavalja Várad Antal dr. 3. Szigligeti emlékezete. 4. Szabadon választandó tárgy.

A közgyűlés határidejét márcz. 29 d. e. 11 órára tűzték ki, a következő tárgysorozat-tal: Évi jelentés. Számvizsgáló bizottság jelentése. Költségvetés. Alapszabályok módosítása. Tisztségviselés. Tiszteletbeli tagok választása. Irodalmi pályázatok kiírása. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok módosításának előkészítésével Rádl Ödön elnöklété alatt K. Nagy Sándor, Adorján Ármint dr. és Winkler Lajos választmányi tagokat bízták meg.

Payer Gyula hirneves északsarki utazó kérvényét, melyben arra kéri a társaságot hogy

felolvasását, melyet egy újabb expedíció érdekében Nagyváradon is fog rendezni, vegye párt fogásba, helyesléssel veszi tudomásul a választmány közreműködését megígérni.

Végül K. Nagy Sándor ajánlatára Grosz Albert dr.-t, Imrik Péter táblabíró; Adorján Armin dr. ajánlatára pedig Somogyi Béláné, Marsó Ilonát egyhangulag felvették a társaság tagjai közé.

Uj Népkör. Komádi jómódu községben a lakosság értelmesebb része »Népkört« alakított s az alapszabályokat a jóváhagyás kieszközölésére végeztetett az alispánhoz. Az új népkör ideiglenes elnöke ifj. Bujdosó Bálint, ideiglenes jegyzője Kiss Sándor.

Irodalom és művészet.

Thomson Caesar hangversenye.

Hallottuk hát ezt a rendkívüli embert, ezt az unikumot kit nem élvezni, hanem csak csodálni lehet. Ha dicsőymust zengett is széles e világon mindenütt a kritika, s elővette a magasztalás szótárából a dicséret összes superlatívumait, kevésnek, elenyészőleg csekélynek tartja ezeket az, aki őt hallotta, s a ki szédületes technikáját élvezhette. Nem tudok képzelni nehézséget, mert fölülmúlta képzeletemet már ez is, mit tegnap produkált, melyet játszva le ne győzhetne. Octáv futamok decimfutamok, staccatok, flajeolittek ily kvietelben s ily virtuozitással csak Thomson keze alól kerülhetnek. Nem lehet másképp, mint az elragadtatás hangján megemlékezni róla, ki ma — a maga nemében páratlanul és egyedül áll széles e világon.

Az ő kedvéért ezért Emerich bécsi tanár ur kíséretéről és zongora produktióiról szívesen hallgatunk, Spongyát reá!

S a mi közönségünk? — Hiába »ignoti null Cupido.« K.

— Vezérkönyv az oltáregylet tagjai számára. E czimen kedves ügyes kis füzetkét adott ki az Oltáregylet, mely arról is gondoskodik, hogy szegény templomok felszereléséhez hozzájáruljon. E kis füzetke, amelyben az Oltáriszentség imádságára szép elmélkedések, imádságok, énekek foglaltnak Ligouri Sz. Alfonz páratlan vezérkönyve után készült, melyet Nogáll püspök fordított le remek magyarra s mely már második kiadásban forog közkézben. Ez alkalommal Nogáll püspök könyvét is ajánljuk a vallásos közönség figyelmébe. Ez a kis füzet kivonata, de nem száraz, hanem lélekkel, szellemmel teljes kivonata annak. Ára: 10 kr.

Igazságszolgáltatás.

Uj törvényszéki bíró. Pallay Jenő kir. törvényszéki bíró, ki hosszú ideig a gyulai kir. törvényszéknél volt alkalmazásban, a napokban városunkba érkezik, hova saját kérelmére helyezték át. A távozó bíró tiszteletére tegnap este a gyulai kaszinóban barátai és ismerősei bankettet rendeztek.

Tolvaj laboráns. Megirtuk annak idején, hogy Sternthal Sándor nagyipiacz-téri gyógyszerész üzletéből a múlt év december havának 26-ika és 27-ike közötti éjjel elloptak 260 forintot és egy csomó likört. A lopást a gyógyszerész laboránsa vette észre. Ijedten szaladt be gazdájához, aki még az ágyban feküdt és még ijedtebben jelentette, hogy a gyógyszerész ajtaja nyitva van és a pénzes fiók is ki van huzva. A gazdának feltűnt a szolgál viselkedése és mindjárt reá gyanakodott; de mivel semmi pozitív adattal nem tudta bizonyítani bűnösségét, a gyanakodáson kívül egyebet nem tehetett. Időközben a laboráns fiókjában találtak pudert, kenőt, s több e féle patikus árukat, ami csak növelte a gyanut, mely végre is valónak bizonyult. Egy reggel ugyanis a fászkamrában egy kis zsineget talált a gazda, a melyet mikor meghuzott, a szemétből egy zacskó bukkant elő, melyben 225 forint volt. Vallatásra fogták a szolgát, aki előbb tagadott, de azután beismerte tettét. Csak az ellen tiltakozott, hogy a fiókot

felfeszítette volna: azt könnyen ki lehetett huzni. A kir. törvényszék tegnap tárgyalta a laboráns, Sántha László bűnügyét és elítélte folytatólagos lopás büntetése, miatt 2 és fél évi fegyházra.

MULATSÁG.

Az önkéntes tűzoltó egyesület bálja. Vasárnap este volt a farsang egyetlen álarozos bálja, az önkéntes tűzoltó egyesület bálja a Fekete Sas nagytermében. A zsufolásig megtelt teremről következő kétségtelen a nagy a n y a g i siker. A bálon megjelent az egyesület védnökönje Des Echerolles Krusper Károlyné is családjával s közel két óra hosszáig időzött a teremben. Tíz óra után kiosztották a szépség díjakat. Az álaroz nélküliek közül első díjat nyert Karácsi Mariska, másodikat Daday Zsuzsána, harmadikat Neumann Etelka. Az álarozosok közül első díjat kapott a kék jockey másodikat a kertészleány, harmadikat a ezigányleány. 11 órakor bemutatták színházéget, aztán pedig jutalmakat osztottak ki a nézők között. Éjfél után levették az álarozokat és következtek a meglepetések . . .

Pinczér-bál. A nagyvárad pinczerek a szállodások, vendéglősök és kávéosok védnöksége alatt a »Pinczér-egylet« és a városi árva ház javára márcz. 7-én bál rendeznek. A rendezőség élén, a kik között a város mulatós fiatalságának jó része ott van, Czegléd Sándor, Hillinger Lipót, Fekete László és Stern Herman állanak. A meghívókat a napokban küldik szét.

REGENY-CSARNOK.

Pénzért, tisztességért.

Neideg L. után Dr. Margitai. 12

Örömet kitért előlük, az irgalmatlan sugarak elől, mert azon nem épen ritka egoisták egyike volt, akik hisznek saját kitünőségükben, s azt vélik, hogy valami nemes tettet vittek végbe, mihelyt egy jóhangzású szólamot világnak eresztettek.

Adél azonban nem sokáig engedé át magát gondolatainak, egy erélyes mozdulattal simított egyet homlokán s nyugodtan látott kézi foglatosságaihoz s mikor Theobald az esti vonattal megérkezett már fényesen, s gondosan megoldotta egész feladatát. Lámpa égett minden szobában, minden folyosón — Theobald azt mondta, hogy semmi sem bosszantja annyira, mint a sötétség — virágcsokrok ékesíték az egész házat — a kis ebédlőben, melyből néhány lépcső a kertbe vitt, izletes vacsora kínálkozott. Fölséges illat hatott a szobákban át a nyitott ajtókon keresztül, melyeken át látni lehetett a jól ápolt virággyakat; a jókban tartott kert volt az egyetlen fényűzés, a melyet az öreg báróné magának megengedett. A küszöbön állott az anya, sugárzó arccal s mikor a kavicsos fia lépteit meghallotta, csaknem fiatalos elevenséggel sietett eléje, nyakába esett, nem tudva jóllakni kívánva-kívánt tekintetével. Karonfogva vezette be az ebédlőbe, hol Adél őt hideg magatartással fogadta. Sajátságos tekintet lángolt fel szemében, midőn megpillantotta a szép tisztet. De bármit is gondolt, nem árult el belőle semmit. Nyugodtan nyújtá unokatestvérének kezét, engedte, hogy az ajkaihoz emelje, de midőn hosszabban akarta az övéiben tartani, hirtelen elrántá: »Isten hozott, Theobald!« mondá röviden.

»Tehát mégis Isten hozott? Nem látva téged mindjárt, azt hittem, hogy nem látsz szívesen.«

»Talán olyasmit tettél, ami méltatlanná tesz egy Isten hozottra?« kérdé a leány éles hangján, úgy hogy Theobald, aki csudálattal szemlélte a fiatal leány klasszikus arczvonásait, bosszusan elfordult tőle: »Nincs rózsza tövis nélkül, azt tartja a közmondás«, mondá, »de hallgat az olyan virágról, amely merő tövis.«

»Gyermekeim, ne rontsátok el szép estémet, legyetek békében!« inté őket az öreg báróné. Szelid hangja lecsillapítá a leány keserű-

ségét, s a fiatal ember bosszúságát. Mikor vacsora után a lakószobában telepedett le a kised társaság s a nyitott ablakon át beáradt a hárs kedves illata, békés, jóleső hangulat szállotta meg mindnyájukat. Anya és fiu élénk társalgást folytattak. Székében hátradőlve, ölében kézimunkával nézte őket Adél.

»Anyácskám, még egy pénzügyet is szeretnék veled elintézni!« mint valami hamis hang, úgy hangzott Theobald hízog, kedveskedő szavai közt. Egy kevéssé félrefordítá székét, hogy Adél tekintetét elkerülje, úgy nézett édes anyja aggodalmasra vált arczába.

»Mi az édes fiam?«

»Nem akarnál milliomos lenni, anyácskám?«

»En? ugyan minek? Az én szükségleteim oly szerények, hogy eszem ágába sem jut ilyesmi. Ami téged illet, persze . . .«

»No lásd!« szakítá félbe a tiszt. »Az én kedvemért, aki nagyobb igényű nemzedékhez tartozom. A lehetőség meg van, hogy ha nem is mesés, de aránylag mégis nagy gazdagságra juss. Szabadítsd meg magad ettől a kellemetlen Thalheimtől, amelyből ugyis se hasznod, se gyönyörűség, fektesd az árát jövedelmező értékpapirokba . . .«

»De hisz' ezt nem is tehetem«, vágott közbe a báróné; te elfelejtetted, hogy tulajdonképen csak haszonélvezője vagyok a birtoknak . . .«

»De hát haláloz után ugyis csak rám marad . . .«

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

A főpapság a millenniumon.

Budapest, február 17. (Saj. tud. táv.) Vaszary hercegprimás ma megkezdte a tárgyalásokat a kormányval, a millenniumon a főpapság részvételének megállapítása iránt.

A pécsi püspökség.

Budapest, febr. 17. (Saj. tud. táv.) A Dulánszky halálával megüresedett pécsi püspöki székbe a kormány két komoly jelöltje van: Fraknoi és Ivánkovich osztálytanácsos.

A ház felosztása.

Budapest, febr. 17. (Saj. tud. táv.) A képviselőházban ismét a legélelnebben beszélnek a ház felosztásáról. Mondják, hogy az új indemnity-javaslatnak a pénzügyi bizottságban való tárgyalása előtt Bánffynek becsületszavát fogják venni, hogy a házat nem oszlatja fel. Ha Bánffy ezt megígéri, az indemnityt csak akkor szavazzák meg.

Jelenet a házban.

Budapest, febr. 17. (Saj. tud. táv.) A mai képviselőházi ülésen Wlassics beszéde alatt egy parasztleány lekiáltott a karzatról:

— Éljen a király! Éljen a haza! Nagyságos miniszter urak, szegény nyomorék vagyok!

A képviselők részéről általános hüledés kísérte a szavakat.

Szilágyi Dezső közbe szólott.

— Vigyék ki ezt az embert, aki valószínűleg örült.

A folyosón aztán kiderült, hogy a közbekiáltó Kovács János, a dunagőzhajózási társaság elnyomorodott szolgálja.

K ö z g a z d a s á g.

A pizulásbank közgyűlése.

A nagyvárad-velence s váraljai takarékos és segélyegyleti szövetség február 16-án, vasárnap délelőtt tartotta 14-ik évi rendes közgyűlését.

A szépszámban megjelent tagokat Szmekta György elnök szívélyesen üdvözlőlvén, a közgyűlést megnyitotta.

Ezután felolvastattott az igazgatósági jelentés, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

A felolvasott és a tagoknak szétosztott mérleg szerint a szövetkezetnek összes pénze 79372 frt 18 kr., a pénztári forgalomban bevételként 71936 forint 38 kr. s a vagyon mérleg szerint tiszta nyereség gyanánt 3868 frt 58 kr. van feltüntetve.

A szövetkezeti pénzek a tagoknak kikülszönzött összegeken felül a helybeli pénzügyezetekben helyeztetek el.

Felolvastattott továbbá a felügyelő-bizottság jelentése, mely szerint a zárszámadás és mérleg helyesnek találtatott, ennél fogva a közgyűlés a felmentvényt az elnök, igazgatóság, tisztviselők és felügyelő-bizottságnak megadta, egyszersmind úgy azoknak, mint az állandó számvizsgáló bizottságnak közreműködésükért köszönetet szavazott.

Az igazgatósági javaslat felolvasása után a közgyűlés a tisztviselői tisztelet díjakat a következőképpen állapította meg: könyvvezetőknek 260 frt, pénztárnoknak 180 frt, ellenőr, jegyző és állandó napbiztosnak egyenkint 160 frt; a népkör részére a helyiségére 50 frt lakbért.

Felügyelő bizottsági tagokul ismét Reisman Mór, Gábel Jakab és Ternyei Antal szövetkezeti tagok választattak meg, póttagul Meisel Ferencz.

Elnök áldást kívánván a szövetkezetre, a közgyűlést berekesztette, mely fényesen igazolta hogy ezen szövetkezet, mint az e nemű intézetek közt a legrégibb, megfelel nemes feladatának, hogy a takarékosági hajlamot és kedvet, különösen a Váralja és Velence városrészekben nagymértékben terjessze.

Államháztartásunk a múlt évben.

A m. kir. pénzügyminiszterium ma küldte szét a magyar koronához tartozó állampénztárnaknál 1895. évi október hó 1-től december hó végéig előforduló bruttó bevételekről és kiadásokról szóló kimutatást. Ezzel most már együtt van az egész múlt évi államháztartási kezelés, melyszerint volt 1895-ben

Évnyegyed	Összes bevétel	Összes kiadás	Különbözet
I.	104383194.59	130619618.46	- 26231423.57
II.	104529550.23	102806509.64	- 1722940.59
III.	124423955.01 ^{1/2}	123423910.55	- 100044.46 ^{1/2}
IV.	143850953.64 ^{1/2}	105319118.24	- 38531835.40 ^{1/2}
együtt	477192653.48	462169156.59	- 15023496.89

E szerint tehát az 1895. év kezelése 15,023,496.89 frtnyi felesleget eredményezett az államkincstárnak. Ez az eredmény az első három évnegyed kimutatásaihoz képest rendkívül meglepő, mert a mint a fentebbi kis táblázatból kitűnik, az év első három negyedének kezelési mérlege nem kevesebb, mint 23,508,338.60^{1/2} frtnyi defizitet mutatott és így a negyedik évnegyed nemcsak ezt az óriási defizitet tüntette el teljesen, hanem még több, mint 15 millió frtnyi felesleget is eredményezett.

Lássuk már most, hogy a kezelési eredmények mily arányban állanak a törvényhozásilag megállapított költség előirányzattal:

	összes bevétel	összes kiadás	felesleg
az 1895. évi költségvetésben megállapított	468,550.257	468,528.061	22.196
kezelési eredmény	477,192.653	462,169.156	15,023.496
különbözet	- 8,642.396	- 6,858.905	- 15,001.300

Tehát a tényleges bevételek 8,642,396 frttal, kiadások pedig 6,458,905 frttal voltak kedvezőbbek, mint a költségvetési előirányzat. Megjegyzendő természetesen, hogy a kezelési kimutatások épenséggel nem tekinthetők azonosoknak a tényleg elért eredményekkel, melyeket a zárszámadás tüntet fel, minthogy ezek az adatok még lényeges változáson mennek át. Mindamelllett érdekesnek tartjuk a költségvetésileg megállapított főbb bevételi tételeket a kezelési eredményekkel összehasonlítani. E szerint

	Az 1895. évi előirányzat szerint	kezelési eredmény	különbözet
Egyenes adók	99020000	107918876	- 8898876
Fogyasztási és italadók	70364000	79202865	- 8838865
Bélyegjövődék	12782000	14062572	- 1280572
Jogilletékek	19070000	23200361	- 4170361
Dohányjövődék	52090891	52640459	- 550068
Sójövődék	15395982	16022798	- 626816
Lottójövődék	2511200	3568916	- 1057716
Fémkohászat	2701231	2214592	- 456639
Fémkohászat	3702299	4721396	- 1019087
Pénzverde	13312887	8988628	- 4324259
Vasművek	7222424	7778040	- 445616
Pósta és távirat	16625000	16775280	- 150280
Államvasutak	87800000	88004944	- 204944
Gépgyárak	12500000	17384183	- 4841183
Állami erdők	81.9606	10435219	- 2325613
Lótenyésztés	4463520	4277262	- 186268

Jelentékenyen növekedtek az egyenes adók, a fogyasztási és italmérési adók, a bélyegilletékek, a jogilletékek, a fémkohászat, az államvasuti gépgyárak, valamint az állami erdők bevételei, ellenben csökkentek a bevételek a lottó-jövődéknél, a szénbányászatnál, a vasműveknél és első sorban a pénzverdénél.

Igaz ugyan, hogy a negyedik évnegyed helyrehozta a defizitet, sőt felesleget is eredményezett, de mindamelllett az előző évhez képest nagyon kedvezőtlen képet mutat az államháztartási kimutatási, amennyiben az 1895. év kezelési mérlege nem kevesebb, mint 22.746.438 forinttal kedvezőtlenebb, mint az 1894. év mérlege.

Terménytőzsde.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 17.

B u z a tavaszra, bácskai	7.17
> tavaszra, északi	7.18
> szeptember-októberre, bácskai	6.91
> szept.-okt.-re északi	6.93
R o z s tavaszra, bácskai	6.43
Rozs tavaszra, északi	6.45

T e n g e r i június-júliusra, bácskai	4.36
> jun.-jul.-ra, északi	4.37
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	11.30
> aug.-szept.re, északi	11.40

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. február 17-én.	
Magyar aranyjárdék 4%	124.40
Magyar koronajárdék	99.25
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ^{1/2} %	124.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 ^{1/2} %	102.—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.50
Italmérési jog megváltási kötvény	100.10
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	142.—
Osztrák járdék papírban	101.—
Osztrák járdék ezüstben	101.—
Osztrák járdék aranyban	122.25
Osztrák korona járdék	101.25
1860. osztrák államsorsjegyek	148.—
Osztrák magyar bankrészvény	1005.—
Magyar hitelbank részvény	436.—
Osztrák hitelintézeti részvény	386.30
Osztrák-magyar államvasuti részvény	375.25
20 frankos arany (Napoleonkor)	958.—
Német birodalmi márka	59.10
London vista	120.90
Páris vista	47.90
20 márkás arany	11.80

Felelős szerkesztő: SZABÓ LÁSZLÓ.

Eladó
II. és III. osztályu
tégla
a fácszanosban.
Közelebbet az
urad. ispánságnál
(püspökségi major.)

SZENT-LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

részvénytársaság

Papir- és irodaszerek raktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű község becses figyelmébe ajánlani **könyvnyomdánk és papir- és irodaszere raktárunkat**, ahol jutányos árban a következőket lehet beszerezni:

Különbféle irodapapírt

1000 íve 2.50, 3.— 5.— 8.— forintig és feljebb.

Jó tentát (Antracon, király- és universai)

6, 10, 30, 60 kr s f l jebb.

Író tollakat acél és alluminium

90 krtól 1 frt 50 krig.

(Kuhn- és Somerville-féle gyártmány.)

Különbféle

Tollszárazakat

Kitűnő gyártmányu színes és fekete

Czeruzákat

(Faber és Hardtmuth-féle)

Tör l ő - g u m m i .

(Koczka- és fában.)

Spanyolviaszt

(bel- és külföldi gyártmány.)

Finom kék porzó.

Sorvezetők.

Azonkívül sok más egyéb itt fel nem sorolt irodai és iskolai szereket.

Árjegyzékkel és mintákkal szívesen szolgálunk.

Vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és bérmentve eszközöl az üzletvezetőség, hova a megrendelések is küldendők.

Levélpapírok mappában és dobozokban

15 krtól 2 frtig s feljebb.

Levélbortítékok

mindenféle alakban.

Íratóspapírok

Iskolák és építések részére szükséges

Rajzpapírok

Oldott gummi és Stambilla festékek.

Csomagoló papírok.

Irkák, gyakorlat- és rajztékák.

Rajzszeg, Rajztömb.

Szürke és színes

Z s i n e g e k .

Különbféle alaku

V o n a l z ó k .